

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲)

سال سوم آموزش متوسطه

رشته ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی

نام کتاب : تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲) - ۲۷۶/۱

مؤلفان : دکتر محمدجعفر یاحقی
دکتر عبدالحسین فرزاد

آمادگی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب های درسی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت : www.chap.sch.ir

صفحه آرا : مریم نصرتی

طراح جلد : طاهره حسن زاده

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

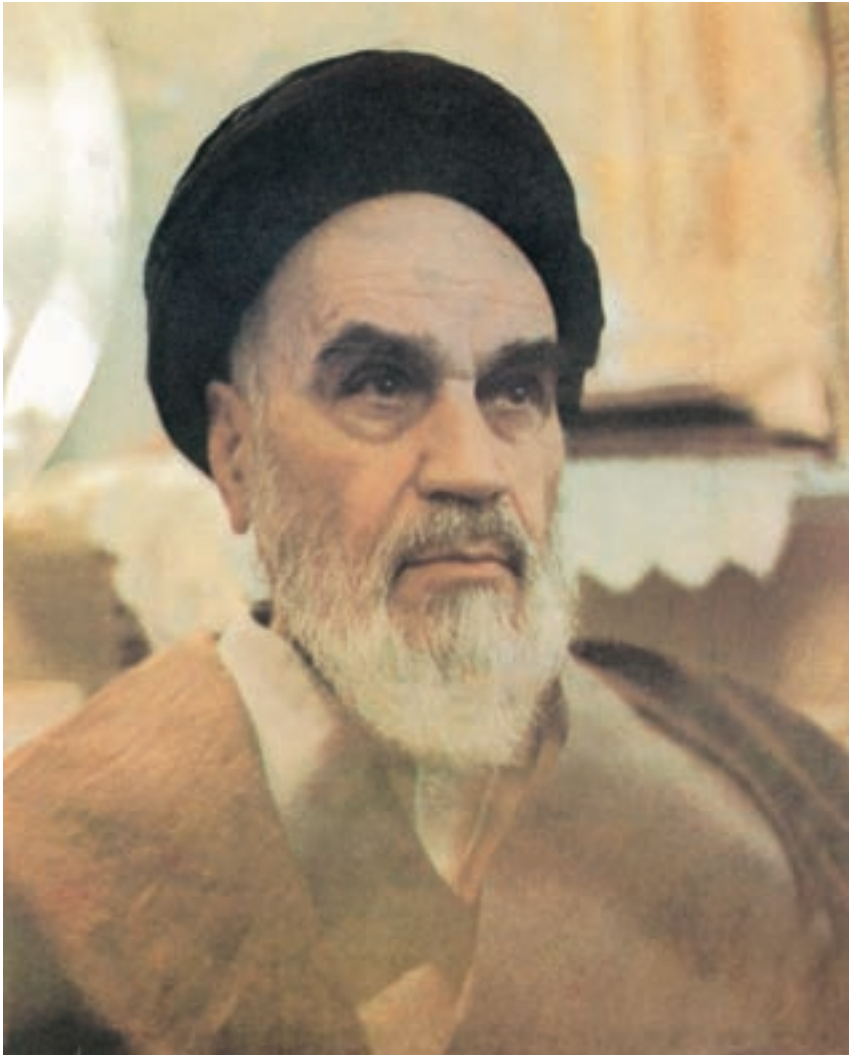
تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ یازدهم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۸-۹۳۸-۰۵-۰۹۶۴-۸ ISBN 964-05-0938-8

جمع‌آوری و نگه‌داری علوم قرآن و آثار و احادیث پیامبر بزرگوار و سنت و سیره‌ی معصومین – علیهم‌السلام – و ثبت و تبویب و تنقیح آنان در شرایطی که امکانات بسیار کم بوده است و سلاطین و ستمگران در محو آثار رسالت همه‌ی امکانات خود را به کار می‌گرفتند، کار آسانی نبوده است که امروز نتیجه‌ی آن زحمات را در آثار و کتب با برکتی همچون کتب اربعه و کتاب‌های دیگر متقدمین و متأخرین از فقه و فلسفه، ریاضیات و نجوم و اصول و کلام و حدیث و رجال و تفسیر و ادب و عرفان و لغت و تمامی رشته‌های علوم مشاهده می‌کنیم.

امام خمینی

فهرست مطالب

مقدمه

۱

قسمت اول — تاریخ ادبیات ایران

۳

بخش اول — عصر حافظ

۴

درس اول

۵

درآمدی بر عصر حافظ، دوران شکوه و شکست

۵

وضع عمومی شعر در عصر حافظ

۷

شاعران نام‌دار این دوره

۹

فخرالدین عراقی، عارفی از سلسله‌ی سوختگان

۹

درس دوم

۱۲

خواجوی کرمانی، نخل‌بند شاعران

۱۲

ابن‌یمین و قطعه‌سرایی فارسی

۱۴

سیف فرغانی و انتقاد اجتماعی

۱۷

عبید زاکانی، شوخ‌طبعی آگاه

۱۸

درس سوم

۲۲

حافظ، رند فرزانه‌ی شیراز

۲۲

جامی، شیخ جام

۲۶

بخش دوم — عصر خواجه رشیدالدین

۳۱

درس چهارم

۳۲

درآمدی بر عصر خواجه رشیدالدین یا دوره‌ی اوج تاریخ‌نویسی

۳۲

تاریخ جهان‌گشا

۳۳

جامع‌التواریخ

۳۴

بخش سوم — عصر صائب

۳۶

درس پنجم

۳۷

درآمدی بر عصر صائب یا دوره‌ی غزل‌گویی و مضمون‌آفرینی

۳۷

وحشی بافقی، شاعر سوز و گداز

۴۲

محتشم کاشانی، پدر مرثیه‌سرایی

۴۳

درس ششم

۴۸

کلیم همدانی، آفریننده‌ی معنا و مضمون

۴۸

۴۹ صائب تبریزی، شهبسوار میدان خیال
۵۱ بیدل عظیم آبادی، نقش بندی از دیار هند

بخش چهارم — عصر قائم مقام

۵۷ درس هفتم
۵۷ درآمدی بر عصر قائم مقام، یا مرحله‌ی انتقال به ساده‌نویسی
۵۹ حاجی بابا اصفهانی
۵۹ مسالک المحسنین
۶۰ سیاحت‌نامه‌ی ابراهیم بیک
۶۰ شرح زندگانی من

بخش پنجم — عصر هاتف

۶۴ درس هشتم
۶۴ درآمدی بر عصر هاتف یا دوره‌ی انصراف از سبک هندی
۶۶ مشتاق اصفهانی، پیشاهنگ شیوه‌ای نوین
۶۹ درس نهم
۶۹ آذر بیگدلی، شعرشناس دیرپسند
۷۰ هاتف اصفهانی، شاعر ترجیع‌بند
۷۳ فروغی بسطامی، غزل‌سرای عارف

بخش ششم — عصر صبا

۷۷ درس دهم
۷۷ درآمدی بر عصر صبا یا دوره‌ی بازگشت ادبی
۸۲ صبای کاشانی، پرچمدار بازگشت ادبی
۸۴ درس یازدهم
۸۴ نشاط اصفهانی و گنجینه‌ی نظم و نثر
۸۶ وصال شیرازی، شاعر خوش‌نویس
۸۸ یغمای جندقی، شاعری آواره
۸۹ قآنی، پهلوان میدان قصیده‌سرایی

بخش هفتم — عصر بیداری

۹۲ درس دوازدهم
۹۳ درآمدی بر عصر بیداری یا دوران نهضت مشروطه
۹۵ شعر عصر بیداری
۹۸ شهرها و مراکز مهم ادبی

۱۰۰	درس سیزدهم
۱۰۰	چهره‌های شعر دوره‌ی بیداری (۱)
۱۰۰	ادیب‌الممالک فراهانی، شاعر روزنامه‌نگار
۱۰۲	بهار، شاعر آزادی
۱۰۷	دهخدا، محقق و شاعر
۱۱۱	درس چهاردهم
۱۱۱	چهره‌های شعر دوره‌ی بیداری (۲)
۱۱۱	سید اشرف‌الدین گیلانی، شاعر مردمی
۱۱۴	عارف، شاعر ملی
۱۱۶	عشقی، شاعر پرخروش
۱۱۹	شعر کارگری در عصر بیداری
۱۲۰	فرّخی یزدی، شاعر مبارز و نستوه
۱۲۳	بخش هشتم — عصر نیما
۱۲۴	درس پانزدهم
۱۲۴	درآمدی بر عصر نیما، یا دوره‌ی نوگرایی
۱۲۶	پیکار کهنه و نو
۱۲۷	انجمن ادبی دانشکده
۱۲۷	پیشگامی تقی رفعت
۱۲۸	دیگر پیشگامان شعر نو نیمایی
۱۳۱	درس شانزدهم
۱۳۱	افسانه، بیانیه‌ی شعر نیمایی
۱۳۲	نیما شاعر افسانه را بهتر بشناسیم
۱۳۷	نیما پس از افسانه
۱۴۰	مفهوم دگرگونی از نظر نیما
۱۴۲	درس هفدهم
۱۴۲	ادامه‌ی شعر سنتی در عصر نیما
۱۴۵	پروین اعتصامی
۱۴۹	محمدحسین شهریار
۱۵۵	درس هجدهم
۱۵۵	امیری فیروزکوهی
۱۵۷	رهی معیری
۱۵۸	حمیدی شیرازی
۱۶۲	مهرداد اوستا

	درس نوزدهم ۱۶۷
۱۶۷	ادبیات اروپا در قرن بیستم
۱۷۱	درس بیستم
۱۷۱	دادائیسم و سوررئالیسم
۱۷۱	دادائیسم
۱۷۳	سوررئالیسم
۱۷۵	نمونه‌ی اشعار سوررئالیستی
۱۷۷	درس بیست و یکم
۱۷۷	پست مدرنیسم یا فرانوگرایی
۱۷۹	برخی چهره‌های شاخص ادبیات قرن بیستم غرب
۱۸۴	درس بیست و دوم
۱۸۴	گذری بر ادبیات جهان عرب
۱۸۵	شعر در صدر اسلام
۱۸۶	شعر دوره‌ی اموی
۱۸۶	شعر دوره‌ی عباسی
۱۸۷	شعر نوین عرب
۱۹۰	آغاز حرکت شعر آزاد عربی از نظر قالب
۱۹۰	دستاورد‌های شعر نو
۱۹۳	درس بیست و سوم
۱۹۳	تراژدی فلسطین و شعر نو عرب
۱۹۴	شعر فلسطین از ۱۹۱۷ تا ۱۹۴۸
۱۹۸	درس بیست و چهارم
۱۹۸	ادبیات داستانی معاصر عرب
۱۹۹	داستان نویسان بزرگ عرب
۱۹۹	مصطفی لطفی المنفلوطی
۲۰۱	جبران خلیل جبران
۲۰۲	قصه‌نویسی پس از شکست ۱۹۶۷ اعراب از اسرائیل
۲۰۳	یوسف ادریس
۲۰۳	غادة السَّمان
۲۰۴	قصه‌نویسان فلسطین